

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Planprogram för **Centrala och södra Hallerna**

Stenungsunds kommun

Västra Götalands län

Processen

En kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program ska tidigt under processen undersöka om genomförandet av åtgärderna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (6 kap. 5 § miljöbalken (MB)). Undersökningen innebär att kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och samråder i frågan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Kommunen ska efter undersökningen och samrådet avgöra om genomförandet av åtgärderna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt redovisa de omständigheter som talar för eller emot det. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten (6 kap. 7 § MB). Beslutet kan inte överklagas (6 kap. 8 § MB).

Om genomförandet av åtgärderna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning utföras (6 kap. 3 § MB). I en strategisk miljöbedömning ska kommunen bland annat samråda med länsstyrelsen kring omfattning och detaljeringsgrad i ett så kallat avgränsningssamråd. Därefter tas en miljökonsekvensbeskrivning fram (6 kap. 9 § MB).

Om genomförandet av åtgärderna inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning inte ska göras, ska skälen för bedömningen i frågan anges i planbeskrivningen (4 kap. 33 § (4.) och 33 b § Plan- och bygglagen (PBL)).

Oavsett om det blir ett jakande eller nekande svar på om en strategisk miljöbedömning ska tas fram bidrar undersökningen till att tidigt integrera miljöaspekter i planen eller programmet, vilket i sin tur främjar en hållbar utveckling.

Ny kunskap i ärendet eller ändrad inriktning i planarbetet kan innebära att de tidiga bedömningarna ändras. I så fall kan undersökningen behöva revideras under planarbetets gång.

Dokumentet

Dokumentet och tillika verktyget för undersökning av betydande miljöpåverkan utgår till stora delar från ett projekt som är finansierat av Boverket och tagits fram av Ekerö kommun tillsammans med Upplands-Bro och Järfälla. Ursprungsversionen har anpassats efter Stenungsunds förutsättningar och miljö samt utvecklats vidare av tjänstepersoner inom Stenungsunds kommun. Dokumentet revideras kontinuerligt och är anpassat till rådande lagar och regler.

Planens syfte

Syftet med planprogrammet är att redovisa en samlad målbild för hur centrala och södra Hallerna kan utvecklas med bostäder, service, rekreation och natur. Resultatet redovisas i en markanvändningskarta

Medverkande tjänstepersoner

Anders Hultström, arkitekt, sektor samhällsbyggnad

Erik Rokke, planarkitekt, sektor samhällsbyggnad

Johanna Augustsson, mark- och exploateringsingenjör, sektor samhällsbyggnad

Andreas Rutgersson, trafikstrateg, sektor samhällsbyggnad

Lisa Chohan Strömner, strategisk processledare, sektor samhällsbyggnad

Victoria Lind Magnusson, utvecklingsledare natur miljö, sektor stödfunktioner

Michaela Matsson, mark- och exploateringsingenjör, sektor samhällsbyggnad

Sammanvägd bedömning

Planprogrammet syftar till att utveckla centrala- och södra Hallerna med ett blandat utbud av bostäder, centrum och förskola med närhet till bostadsnära natur.

Med anledning av de höga natur- och kulturvärdena i området så föreslås majoriteten av den nya bebyggelsen att koncentreras till programområdets ytterkanter. För att kunna möjliggöra fler bostäder och mer service i området så föreslås den nya bebyggelsen komplettera den befintliga och därmed få en något högre exploateringsgrad än vad som annars är vanligt förekommande i Hallerna. Förutom de vinster som ges i form av ökad integration och tillskapandet av flyttkedjor så lyckas planprogrammet även ta mindre yta i anspråk och på så vis spara värdefull mark men samtidigt möjliggöra för fler att bo och verka i Hallerna.

Eftersom förslaget innebär en exploatering av naturmark så kommer vissa värden där gå förlorade. Både natur- och kulturvärden är tätt förekommande i området. Det gör samtidigt Hallerna till ett spännande och attraktivt område att bo och leva i. Stora sammanhängande ytor med höga värden föreslås dock att undantas från exploatering. Flertalet fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar sparas och de höga naturvärdena bibehålls. Ambitionen är också att naturen ska vara väl synlig och närvarande i området genom att den flätas samman med den nya bebyggelsen. Delar av en ny väg föreslås på jordbruksmark. Den ska knyta samman norra med södra delen för bättre samband och ökad tillgänglighet. Sammanhängande jordbruksmarksområde och möjligheten att bruka marken kvarstår.

Sammanfattningsvis så bedöms förslaget ha en viss negativ påverkan på områdets natur- och kulturvärden, dock bedöms påverkan inte vara betydande.

Innehållsförteckning

MKB-PROJEKT	5
PLANERING	5
SÄRSKILDA BESTÄMMELSER	5
KULTURVÄRDEN	6
NATURVÄRDEN	9
SOCIALA VÄRDEN	12
MATERIELLA VÄRDEN	14
RISKER FÖR MÄNNISKORS HÄLSA OCH/ELLER FÖR MILJÖN	17
SAMMANVÄGD BEDÖMNING	20
MOTIVERAT STÄLLNINGSTAGANDE	22
Bilaga 1 - Lista över länkar	23

MKB-PROJEKT		
4 kap. 2 § PBL	Ett MKB-projekt är ett projekt som enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska miljöbedömas i en detaljplaneprocess. De projekt som avses återfinns i 4 kap 34 § PBL och är: ett industriområde, ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt, en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar, en hamn för fritidsbåtar, ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse, en campingplats, en nöjespark, en djurpark, en spårväg och/eller en tunnelbana.	
	Ja	Nej
	Medger detaljplanen en sådan åtgärd som kan anses vara ett MKB-projekt enligt 4 kap. 34 § andra stycket PBL?	
		X
Beskrivning		
Programområdet bedöms inte vara ett MKB-projekt eftersom föreslagen utveckling med förtätning med bostäder inte omfattas av 4 kap 34 § PBL.		
PLANERING		
	Strider planen mot ÖP eller en geografisk/tematisk ändring av ÖP (tidigare FÖP)?	
		X
Beskrivning	Planen strider inte mot ÖP eller ändringar av ÖP.	
Hur stämmer planen överens med andra planeringsunderlag? Se regionala utvecklingsstrategier, GR:s strukturbilder, bostadsförsörjningsprogram, naturvårdsprogram, VA-plan, grönstrukturplan och andra planer och program. Stenungsunds kommuns vägledande och styrande dokument finns här .		
Beskrivning	Planprogrammet strider inte mot tidigare ställningstaganden och planeringsunderlag. Några mindre avsteg görs dock från grönstrukturplanen. Planprogrammet är mer nyanserad än grönstrukturplanen och bygger på inventeringar som har gjorts i fält. De stora dragen och intentionerna frångås dock inte.	
	Finns det några planprogram eller detaljplaner som berörs av planen?	
		X
Beskrivning	Planprogrammet strider inte mot gällande detaljplaner.	
SÄRSKILDA BESTÄMMELSER		
4 kap. 35 § PBL	Undantag från miljöbedömning: En särskild miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för detaljplaner med <i>standardförfarande</i> behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och MKB:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	
	Ja	Nej
	Gäller detaljplanen undantag från miljöbedömning?	
		X
5 kap. 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är MKB:n i detta ärende aktuell och tillräcklig?	
		X

	Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är MKB:n i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?		X
Kommentar	<i>Planprogrammet berör inget av punkterna ovan.</i>		
6 kap. 3 § MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X
Kommentar	<i>Planprogrammet berör inget av punkterna ovan.</i>		
2 § miljöbedömningsförordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap. 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		X
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		X
Kommentar	<i>Planprogrammet berör inget av punkterna ovan.</i>		

KULTURVÄRDEN

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden.

<i>Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.</i>	Ja	Nej
Biologiskt kulturarv (Information)	X	
Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse	X	
Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer		X

Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader		X
Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden)	X	
Immateriella företeelser (till exempel ortnamn eller berättelser som är knutna till platsen)	X	
Kulturvärden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet	X	
<p>Beskrivning av befintliga kulturvärden inom planområdet</p> <p><i>Hallerna har en lång kulturhistoria. Här finns ett stort antal kända fornlämningar och fornlämningsområden som tyder på att området har använts under lång tid. Även stora delar av Hallerna har under de senaste seklen använts för jordbruksmark. Nu är jordbruksmarken endast framträdande i framför allt de södra delarna av området.</i></p> <p><i>Inom ramen för planprogrammet föreslås flera fornlämningar tas bort för att möjliggöra exploatering. Planprogrammet pekar dock inte ut enskilda byggrätter eller placering av bebyggelse, utan pekar enbart ut områden som kan utredas för fortsatt exploatering. I detaljplaneskedet bör placering av bebyggelse ta hänsyn till fornlämningar i största mån. Utöver de kända fornlämningar/fornlämningsområden finns det med stor sannolikhet fler okända fornlämningar/fornlämningsområden som kan bli kända vid mer detaljerade arkeologiska utredningar.</i></p>		
Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.	Ja	Nej
Statliga byggnadsminnen enligt 3 kap. KML (SFS 2013:558; BeBR; Förteckning; Vägledning)		X
Kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap. KML (BeBR; Vägledning)		X
Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) enligt 2 kap. KML (Fornsök; Vägledning; Lista med lämningstyper)	X	
Naturreservat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Kulturreseptat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Skyddad natur)		X
Landskapsbildskyddsområde (Information; Informationskartan Västra Götaland)		X
Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Informationskartan Västra Götaland; Skyddad natur)		X
<p>Beskrivning av befintliga skyddade och utpekade objekt eller områden</p> <p><i>Ingen bebyggelse i området bedöms utgöra arkitektoniskt värdefulla byggnader eller kulturmiljöer. Ingen byggnad i programområdet är utpekad i bebyggelseregistret. Däremot så påverkar förslaget flertalet fornlämningar, vilket innebär att dessa behöver tas bort vid ett genomförande av planprogrammet.</i></p>		

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna kulturvärdena.

	Ja	Nej
Är effekterna reversibla?		X
Finns möjlighet att begränsa effekterna på ett effektivt sätt?	X	

Beskrivning av planens påverkan på kulturvärde

Förekomsten av fornlämningar är frekvent i området är därför är en konflikt mellan bevarande och utveckling oundviklig. Påverkan på dessa fornlämningar är inte reversibla.

Ambitionen är dock att föreslagen bebyggelse placeras i först hand i utkanten av programområdet och på så vis kan flertalet fornlämningar bevaras som ligger mer centralt belägna. Här finns även de högsta naturvärdena.

De positiva effekterna av att ta bort fornlämningar är att de dokumenteras och information om platsen blir mer tydlig. Kunskap kan spridas till de boende och besökare genom förslagsvis informationsskyltar vid dessa platser. Även gator och kvarter kan namnges efter den historiska anknytningen. Likaså kan konstverk sättas upp som har en tydlig koppling till platsens historia.

Bedömning av påverkan

	Ja	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	X	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		X

Beskriv vad bedömningen är kring påverkan

Planprogrammet antas påverka kulturvärden genom ianspråktagande av mark där fornlämningar är belägna. Likaså föreslås en ny väg koppla samman norra med södra delen av Hallerna. Vägen kommer oundvikligen korsa ett jordbruksmarksområde som utgörs av värdefull kulturmiljö. Även vissa stenmurar kan komma att påverkas av planprogrammets genomförande. Dessa kan dock hanteras i detaljplaneskedet med krav på återställande.

Sammantaget så antas endast ett fåtal fornlämningar påverkas negativt av programförslaget. Inga av dessa bedöms omfattas av särskild höga kulturhistoriska eller sociala värden. Sammantaget bedöms påverkan på kulturvärden vara måttlig till icke-betydande.

NATURVÄRDEN

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden.

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa	Ja	Nej
Naturtyper enligt habitatdirektivet (Information ; Lista över naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 ; Arter & naturtyper i habitatdirektivet ; Skyddad natur)		X
Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde (Skogens pärlor ; Skyddad natur)		X
Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen (Skyddad natur)		X
Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag (Information: Skyddad natur)		X
Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer		X
Värdefulla arter eller spridningssamband för dessa	Ja	Nej
Värdefulla fågelarter (Skyddade områden , fågeldirektivet ; Lista över fågelarter , se flik Fåglar)		X
Värdefulla växt-, djur-, eller svamparter (Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige ; Arter & naturtyper i habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige)		X
Fridlysta växt-, djur-, eller svamparter (4-9 §§ Artskyddsförordningen)		X
Fortplantningsområden eller viloplats för fridlysta djur (4 § Artskyddsförordningen) Nyckelbegrepp samt fortplantnings- vilo- och övervintringsområden)	X	
Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter (Artportalen)		X
Viktiga spridningssamband för de växter och djur som förekommer		X
Biologisk mångfald och grön infrastruktur (ekologiskt funktionella nätverk av livsmiljöer och strukturer)	X	

Beskrivning av naturvärden inom planområdet

Inom området finns flera skyddade djur- och växtarter. Det finns även flera objekt som har stor betydelse för insekter, fåglar, fladdermöss och groddjur. Planprogrammet föreslår ingen exploatering inom de områden som omfattas av högt naturvärde. Inte heller inom de delar som omfattas av skyddsvärda arter. Vissa objekt kan dock påverkas av föreslagen exploatering och i sin förlängning kan därför vissa arter påverkas negativt. Detta får utredas vidare i kommande detaljplaneprocesser som bör minska den eventuella negativa påverkan så mycket som möjligt. Där det inte går ska planen i så fall föreslå åtgärder som kompenserar för den förlust som förslaget eventuellt innebär.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.		
	Ja	Nej
Naturresevat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Naturminne enligt 7 kap. 10 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Natura 2000 enligt 7 kap. 27 § MB (Förteckning över områden; Skyddad natur)		X
Biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § MB; övrigt och skogligt biotopskydd i Skyddad natur)		X
Generellt biotopskydd enligt 7 kap. 11 § MB, förteckning i SFS 1998:1252 bilaga 1)	X	
Djur- och växtskyddsområde enligt 7 kap. 12 § MB (Skyddad natur)		X
Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB		X
Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur)		X
Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)		X
Ekologiskt känsliga områden enligt 3 kap 3 § MB (Information; ska redovisas i översiktsplan)		X
Landskapsbildskyddsområde (Information; Skyddad natur)		X
Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Skyddad natur)		X
Biosfärsområden (Information; Skyddad natur)		X
Våtmarksområden enligt ramsarkonventionen (Information; RAMSAR-områden i Skyddad natur)		X
Skyddade marina områden enligt OSPAR (Information; Skyddad natur)		X
Skyddade marina områden enligt HELCOM (Information; BSPA-områden i Skyddad natur)		X
<p>Beskrivning av skyddade och utpekade objekt eller områden</p> <p><i>Inom området så finns flera skyddsvärda objekt. En del av dessa kommer i konflikt med förslagen exploatering men samtidigt så finns det stora möjligheter i kommande detaljplaneprocesser att ta hand om dessa objekt på ett bra sätt. Skyddsvärda träd kan sparas och stenmurar kan utgöra värdefulla inslag i närmiljön osv. Planprogrammet har höga ambitionen och uttrycker att planeringen ska ske varsamt och att exploateringen ska visa stor hänsyn till platsens unika förutsättningar och värden.</i></p> <p><i>I programområdets närhet finns Norumsån som är utpekad som nyckelbiotop och SKS sumpskog. Föreslagen utveckling i programområdet bedöms inte påverka Norumsån negativt.</i></p>		

Planens påverkan		
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna naturvärdena.		
	Ja	Nej
Kan planen antas medföra effekter på ekosystemtjänster?	X	
Kan planen antas medföra effekter på grön infrastruktur för växter och djur, i form av spridningskorridorer, barriärer, minskade ytor eller andra viktiga sammanhang?	X	
Är effekterna reversibla?		X
Finns möjlighet att begränsa effekterna på ett effektivt sätt?	X	
<p>Beskrivning av planens påverkan på naturvärden</p> <p><i>Planprogrammet antas medföra viss negativ påverkan på grön infrastruktur och ekosystemtjänster eftersom exploateringen föreslås ske inom områden som idag utgörs av naturmark.</i></p> <p><i>Förslaget visar dock stor hänsyn till befintliga värden genom att gröna korridorer pekats ut genom den nya bebyggelsen för att inte ha en avskärande effekt. Likaså sparas stora sammanhängande ytor för att inte riskera att fragmentera området, genom att den nya bebyggelsen framför allt föreslås att placeras i områdets utkanter.</i></p> <p><i>De kulturella ekosystemtjänsterna bedöms att öka i området eftersom naturen kommer att tillgängliggöras för fler människor.</i></p>		
Bedömning av påverkan		
	Ja	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	X	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		X
<p>Bedömning av planens påverkan</p> <p><i>Planprogrammet antas påverka naturvärden enligt ovan men medför ingen betydande påverkan. Sammantaget bedöms planförslaget påverka naturvärden i måttlig utsträckning eftersom de viktigaste naturvärden sparas och stor hänsyn tas till befintliga värden.</i></p>		

SOCIALA VÄRDEN

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med hänsyn till sociala värden.

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

	Ja	Nej
Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) (2 kap. 7 § PBL)	X	
Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse (2 kap. 7 § PBL), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.	X	
Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse (8 kap. 9 § PBL)		X
Tysta områden (lager i kartportalen)		X
Turistdestinationer		X
Mötesplatser	X	
Sociala värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet	X	

Beskrivning av befintliga sociala värden inom planområdet

Ny bebyggelse föreslås i första hand i områden där det inte finns några höga sociala värden och i övrigt lämnar gott om plats för bevarande av gröna stråk. Förslaget tar stor hänsyn till platser som är viktiga för de boende i området. Var dessa platser finns undersöktes i den tidiga dialogen. Dessa värden föreslås dessutom att utvecklas. Planprogrammets ambition är att tillgängliggöra natur- och rekreationsområden med trivsamma och tillgängliga motionsstråk.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet.

	Ja	Nej
Naturresevat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)		X
Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB		X
Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur)		X
Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)		X
Landskapsbildskyddsområde (Information; Skyddad natur)		X

Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Skyddad natur)		X
Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 § MB (Skyddad natur)		X
Biosfärsområden (Information; Skyddad natur)		X
Beskrivning av skyddade och utpekade objekt eller områden		
<i>Planprogrammet antas inte påverka de ovan nämnda skyddade eller utpekade objekt eller områden.</i>		
Planens påverkan		
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna sociala värdena.		
	Ja	Nej
Är effekterna reversibla?		X
Finns möjlighet att begränsa effekterna på ett effektivt sätt?	X	
Beskrivning av planens effekter på sociala värden		
<i>Förslaget kommer att bidra till en ökad användning av grönområden genom åtgärder som höjer tillgängligheten. Planprogrammet föreslår nya målpunkter och siktar på nya mötesplatser för alla åldrar, vilket bidrar positivt till att skapa nya sociala värden.</i>		
Bedömning av påverkan		
	Ja	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	X	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		X
Bedömning av planens påverkan		
<i>Eftersom den föreslagna bebyggelsen angränsar till områden med sociala värden så kan det inte uteslutas att dessa påverkas i någon utsträckning. Dock så planeras åtgärder som kan bidra med tillkommande sociala värden som inte finns idag såsom nya mötesplatser, naturstråk, utrymme för lek, motion och vila.</i>		

MATERIELLA VÄRDEN

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden.

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Naturresurser med högre förnyelseförmåga:

	Ja	Nej
Skog (skogsbruk)		X
Fiske (vilt och odling)		X
Ängs- och betesmark (jordbruk)		X
Vilda växter och djur (t.ex. bär och fisk)	X	
Energiresurser (t.ex. vattendrag, vind, sol)		X
Färskvatten (ytvattentillgångar)		X

Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga:

Åkermark (även plöjbar betesmark, jordbruk)	X	
Mineraler, bergarter, jordarter		X
Energiresurser (t.ex. torv, kol)		X
Färskvatten (grundvattentillgångar)		X
Övriga geologiska resurser (t.ex. landformer, och fossil)		X

Övriga materiella värden:

Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)		X
Energiförsörjning (t.ex. anläggningar för energiproduktion, elnät [stamnät, regionnät, lokalt elnät, transformator- och kopplingsstationer, utlandskopplingar], ledningsnät för fjärrvärme och fjärrkyla, gasledningsnät, drivmedelstationer för båt och bil)		X
Omsorg och sjukvård (t.ex. sjukvård, apotek, omsorg om barn, personer med funktionsvariationer och äldre)		X
Information och kommunikation (t.ex. telefoni, internet, radiokommunikation)		X
Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, brandpost, tryckstegrings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)	X	

Renhållning (t.ex. deponier, återvinningscentraler och återvinningsstationer)		X
Skydd och säkerhet (t.ex. domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar (Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen (msb.se) - se kap. 7), kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll)		X
Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)	X	
Medför planens genomförande upphov till avfall och andra restprodukter?	X	
<p>Beskrivning av befintliga materiella värden inom/runtom planområdet</p> <p><i>Eftersom planprogrammet föreslår bebyggelse inom naturmark så påverkas ofrånkomligen skogen samt vilda växter och djur. Jordbruksmarken påverkas också i viss utsträckning genom den nya vägen som knyter samman de norra och södra delarna.</i></p> <p><i>Med anledning av områdets kuperade terräng så kommer förslaget ge upphov till en masshantering som kräver planering samt omhändertagande och begränsning av spridning av av invasiva växter som identifierats i naturvärdesinventeringen.</i></p> <p><i>Även vatten och avlopp kan komma att påverkas av förslaget genom att nya ledningar behöver anläggas likaväl som befintliga ledningar kan behöva öka i dimension för att klara framtidens krav.</i></p> <p><i>En del vägar, gång- och cykelbanor och busshållplatser kan påverkas av den nya bebyggelsen som föreslås längs dessa stråk. Samtidigt så föreslår planprogrammet att en del vägar och gång- och cykelbanor utvecklas och förbättras för att fler ska välja gång och cykel som primärt transportsätt.</i></p>		
Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.		
	Ja	Nej
Miljöskyddsområde (7 kap. 19-20 §§ MB ; Okänt om miljöskyddsområden förekommer)		X
Vattenskyddsområde (7 kap. 21- 22 §§ MB ; SFS 1998:1252 ; Skyddad natur)		X
Jord- och skogsbruk (3 kap 4 § MB)	X	
Riksintresse för rennäring, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter (3 kap 5 § MB)		X
Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material (3 kap 7 § MB)		X
Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering (3 kap 8 § MB)		X
Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 8 § MB)		X

Beskrivning av skyddade och utpekade objekt med materiella värden inom/runtom planområdet

Delar av en ny väg föreslås på jordbruksmark. Den bedöms som väsentligt samhällsintresse och eftersom den ska knyta samman norra med södra delen för bättre samband och ökad tillgänglighet, så kan den inte placeras någon annanstans. Sammanhängande jordbruksmarksområde och möjligheten att bruka marken kvarstår.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna materiella värdena.

	Ja	Nej
Är effekterna reversibla?		X
Finns möjlighet att begränsa effekterna på ett effektivt sätt?	X	

Beskrivning av planens effekter på materiella värden

Majoriteten av naturområdena kommer att kvarstå efter programmets genomförande, med stråk och samband som knyter dem samman. Dock så kommer framför allt en del ytterkanter att påverkas negativt av föreslagen bebyggelse. Dessa negativa effekter är inte reversibla även om det finns stora möjligheter i detaljplaneskedet att minska dessa effekter. Genom att förslaget bygger på att möjliggöra för fler att bo och verka i Hallerna så kommer det också att innebära att skogen nyttjas av fler och naturen slits i högre utsträckning, vilket i sin tur medför lägre naturvärden på lång sikt. Ambitionen är också att utveckla befintliga naturmiljöer för att tillgängliggöra dem för både boende och besökare.

En ny väg föreslås på jordbruksmark men bedöms inte påverka möjligheten till att bruka marken även i framtiden.

Eftersom terrängen är kuperad så innebär förslaget någon form av masshantering. Eftersom det även finns invasiva arter i området behöver hanteringen av massor kontrolleras så att dessa arter inte sprids vidare.

Vatten och avlopp behöver utvecklas i takt med att ny bebyggelse etableras i området. Även trafiksituationen kommer att förändras och utvecklas till viss del. En del gator, såsom Hallernaleden, föreslås omvandlas från en trafikled till en mer intim centrumgata med fokus på god gestaltning och trafiksäkerhet. Förändringen kommer troligen att leda till långsiktigt positiva effekter genom att fler väljer att gå och cykla till och från Hallerna. Omvandlingen kommer också innebära att kopplingen till Hallerna stärks och de verksamheter som etablerar sig i det föreslagna centrumområdet kommer att bli mer uppmärksamma genom att hastigheten längs gatan sänks.

Bedömning av påverkan

	Ja	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	X	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		X
Bedömning av planens påverkan <i>Planprogrammet antas påverka materiella värden i form av jordbruksmark eftersom delar av marken föreslås tas i anspråk för en ny väg. Dock så kommer majoriteten av det sammanhängande jordbruksmarksområdet bevaras och möjligheten att bruka marken bibehållas.</i>		

RISKER FÖR MÄNNISKORS HÄLSA OCH/ELLER FÖR MILJÖN

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön.

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

	Ja	Nej
Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla) (Kartportalen med tema stigande vatten, lågpunkter m fl.)	X	
Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka) MSB		X
Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmefall, IT-bortfall, transportstörning, drivmedelsbrist		X
Verksamheter som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)		X
Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)		X
Utomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning)		X

Beskrivning av befintliga risker för människors hälsa eller för miljön inom planområdet

Programområdet ligger robust mot havsnivåhöjningar. Däremot kan delar av programområdet påverkas av översvämningar vid extremväder enligt framtagna skyfallsutredning. Föreslagen markanvändning tar hänsyn till lågpunkterna och minskar därför risken för översvämningar.

Delar av programområdet är utpekade som aktsamhetsområde för skred. Detta bör beaktas i framtida utredningar och i detaljplaneskedet, vilket tydliggörs i programhandlingen.

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs i de områden som kan antas påverkas av planen.		
	Ja	Nej
Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft (SFS 2010:477 ; Information ; Beslutade eller föreslagna åtgärdsprogram ; [OBJ])		X
Miljö kvalitetsnorm för buller (SFS 2004:675 ; Åtgärdsprogram för omgivningsbuller ; Trafikverkets åtgärdsprogram enligt förordning om omgivningsbuller)		X
Miljö kvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten (SFS 2004:660 ; VISS , se statusklassn.)		X
Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten (SFS 2004:660 ; VISS , se statusklassning)		X
Miljö kvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten (SFS 2004:660 ; VISS , se statusklassning)		X
Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten (SFS 2004:660 ; VISS , se statusklassning)		X
Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö (SFS 2010:1341 ; HVMFS 2012:18 ; HVMFS 2012:18 ; statusklassning kommer att finnas i åtgärdsprogram för havsmiljön som fastställs 2016.)		X
<i>Inga miljö kvalitetsnormer överskrids eller riskerar att överskridas med anledning av planprogrammet.</i>		
Kan miljö kvalitetsmål antas påverkas av planen? (Sveriges miljömål - Sveriges miljömål (sverigemiljomal.se))		
	Ja	Nej
Begränsad klimatpåverkan	X	
Frisk luft		X
Bara naturlig försurning		X
Giftfri miljö		X
Skyddande ozonskikt		X
Säker strålmiljö		X
Ingen övergödning		X
Levande sjöar och vattendrag	X	

Grundvatten av god kvalitet		X
Hav i balans samt levande kust och skärgård		X
Myllrande våtmarker		X
Levande skogar	X	
Ett rikt odlingslandskap	X	
Storslagen fjällmiljö		X
God bebyggd miljö		X
Ett rikt växt- och djurliv	X	

Beskrivning av miljö kvalitetsmålen som kan antas påverkas av planen

Eftersom planprogrammet möjliggör att fler bor och verkar i Hallerna så innebär det också ökade transporter, vilket kan påverka målet avseende begränsad klimatpåverkan.

Förslaget innebär också att naturmark tas i anspråk för ny bebyggelse, vilket kan påverka målet om levande skogar samt ett rikt växt- och djurliv.

Planprogrammet föreslår en ny väg genom jordbruksmark, vilket kommer att minska den totala arealen att bruka och därmed också påverka målet gällande rika odlingslandskap.

Föreslagen exploateringen kommer även att påverka vattentillförseln till Hallernabäcken som går direkt ut till havet och till Norumsån, vilket kan påverka målet levande sjöar och vattendrag.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna riskerna för människors hälsa och för miljön.

	Ja	Nej
Är effekterna reversibla?		X
Finns möjlighet att begränsa effekterna på ett effektivt sätt?	X	

Beskrivning av planens effekter på risker för människors hälsa och/eller för miljön

Planprogrammet föreslår ny bebyggelse med bostäder, service, centrumbebyggelse samt förbättrad tillgång till grönområden och tillkommande gång- och cykelvägar. Förslaget innebär att bebyggelsen placeras framför allt i utkanten av befintliga områden med natur- och kulturvärden. De större sammanhängande områdena föreslås att undantas från exploatering.

Eftersom förslaget innebär en exploatering av ny bebyggelse samt ny väg inom både naturmark och jordbruksmark så påverkas dessa delar av föreslagen exploatering. Det kan i sin tur även leda till att miljö kvalitetsmålen påverkas.

Förutsättningarna för hållbara resor till fots, med cykel och genom att åka kollektivt, kan dock förbättras genom planprogrammet. Detta eftersom stråk och samband föreslås att förbättras med

syfte att öka tillgängligheten. Med fler boenden i Hallerna förbättras även möjligheten till en ökad turtäthet för kollektivtrafik.

Delar av programområdet är utpekade som aktsamhetsområde för skred vilket bör beaktas i framtida utredningar och i kommande detaljplaneskede.

Bedömning av påverkan

	Ja	Nej
Kan planen antas medföra risker för människors hälsa eller för miljön?	X	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		X

Bedömning av planens påverkan

Att en utveckling av Hallena påverkar sin omgivning är oundviklig. Dock så tar planprogrammet generellt sätt stor hänsyn till områdets befintliga värden samt utvecklar dessa.

Programmet antas inte medföra betydande påverkan för människors hälsa eller för miljön.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Särskilda bestämmelser

	Ja	Nej
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?		X
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?		X

Betydande miljöpåverkan

	Ja	Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		X
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		X
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		X
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		X
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa och/eller för miljön?		X

Bedömning

Planprogrammet föreslår exploatering inom natur- och kulturområden och inom jordbruksmarken. Påverkan på dessa värden bedöms inte vara betydande.

Förslaget innebär också att områden med värdefulla natur- och kulturvärden sparas i allra största utsträckning och genom att de samtidigt föreslås att tillgängliggöras så tillkommer även sociala värden.

	<i>Exploateringen på jordbruksmarken är marginell och bedöms vara nödvändig utifrån ett större perspektiv.</i>	
Påverkans totaleffekt		
	Ja	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	X	
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	X	
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	X	
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	X	
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa och/eller för miljön?	X	
Bedömning	<i>Även om planprogrammet ofrånkomligen innebär en viss påverkan så är den samlade bedömningen är att förslaget har tagit så mycket hänsyn till befintliga värden att det inte innebär någon betydande miljöpåverkan.</i>	
Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.		
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?		
Beskrivning	<i>Allmänhetens behov av information antas inte vara betydande, eftersom effekterna till följd av planprogrammet bedöms vara små.</i>	
Hur ska planens utmärkande egenskaper beaktas, särskilt planens omfattning?		
Beskrivning	<i>Planprogrammets omfattning är liten och antas därför inte öka sannolikheten att medföra betydande miljöpåverkan.</i>	
Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förening med andra planer?		
Beskrivning	<i>Planprogrammet överensstämmer med kommunens översiktsplan och omkringliggande detaljplaner</i>	
I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?		
Beskrivning	<i>Planprogrammet bedöms inte ha någon större betydelse för andra planers miljöpåverkan, eftersom planprogrammets miljöpåverkan inte antas vara betydande.</i>	
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?		
Beskrivning	<i>Planprogrammet bedöms följa samtliga miljökvalitetsnormer. Inga Natura 2000-områden berörs av planprogrammet.</i>	

MOTIVERAT STÄLLNINGSTAGANDE

Slutsatsen är att planprogrammet inte bedöms leda till betydande miljöpåverkan. Planprogrammet föreslår bostäder, centrum- och servicebebyggelse på eller i direkt anslutning till naturområden med höga värden. En viss negativ påverkan på växt- och djurliv kan därför inte helt uteslutas. Påverkan bedöms dock inte vara betydande, eftersom majoriteten av naturområdet med höga värden och viktiga habitatsområden för djur- och växter bevaras. Inom området sparas även viktiga spridningskorridorer för att minimera risken att naturen fragmenteras. Planprogrammet tar stor hänsyn till värdefulla arter och höga naturvärden och undviker i största möjligaste mån att exploatera dessa områden.

Planprogrammet föreslår även att stärka befintliga naturvärden och föreslår åtgärder som kan antas medföra positiva konsekvenser. Gröna element, slingor och växtlighet ska integreras i ny bebyggelse och stråk i området. Tillkommande bostadskvarter ska integreras på ett naturligt sätt i den befintliga miljön och ska visa stor hänsyn till platsens unika förutsättningar. Naturvärdena ska integreras i bostadskvarteren exempelvis genom att spara befintliga träd, skapa sammanhang mellan olika grönområden och förbättra tillgängligheten till naturen för boende.

Planprogrammet föreslår att ta jordbruksmark i anspråk för en ny väg. Andelen är dock liten och bedöms inte påverka möjligheten att fortsätta bruka jorden.

Även kulturvärden, främst fornlämningar och fornlämningsområden, påverkas till viss del av förslaget. Påverkan bedöms inte vara betydande utan måttlig, eftersom många fornlämningar kan bevaras. De fornlämningarna som enligt planprogrammet ska tas bort bedöms inte vara av särskilt högt värde. Både de fornlämningar som tas bort men även de som finns kvar, föreslås att framhävas genom informationsskyltar och genom att namnge stråk och kvarter med koppling till platsen.

Planprogrammet föreslår att bevara och även förbättra platser som idag har höga rekreativa och sociala värden och som nyttjas för lek, motion och vila genom att tillgängliggöra dessa. I och med att centrum- och serviceverksamheter tillkommer, samt mötesplatser, aktivitetsytor och rekreativa områden, kan förslaget antas medföra positiva konsekvenser på de sociala värdena.

Bilaga 1 - Lista över länkar

- [Regional utvecklingsstrategi](#), Västra Götalandsregionen
- GR strukturbild, Göteborgsregionen

- Kommunala vägledande och styrande dokument finns [här](#)
- [ÖP](#), Stenungsund
- [Vision 2035](#), Stenungsund
- [Inriktningsmål](#), Stenungsund
- [Program för social hållbarhet 2030](#), Stenungsund
- [Grönstrukturplan](#), Stenungsund
- [Bostadsförsörjningsprogram](#), Stenungsund
- [Miljöpolicy](#), Stenungsund
- [Naturvårdsprogram](#), Stenungsund
- [Cykelplan](#), Stenungsund
- [Mobilitetsstrategi](#), Stenungsund

- [VISS](#), Vatteninformationssystem Sverige
- [Artportalen](#), SLU Artdatabank
- [Fornsök](#), Riksantikvarieämbetet
- [MSB](#), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- [EBH-karta](#), Länsstyrelsen
- [Skyddad natur](#), Naturvårdsverket